

Nro. 43. és 44.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken Augustus 17-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

A' múlt hétfőn, úgymint Kisaszszony Havának 13-ik napján, dél előtt 11 órakor, *Gróf Wallis József*, a' ki Felséges Urunktól, a' múlt Julius 24-ik napján, a' Fels. Cs. Kir. udvari Kamarának Előülőjéve tétetett, a' szokott hitet Eö Cs. K. kezébe le tévén, a' Cs. K. fő udvari Mester Hertzeg Trautmannsdorfal együtt a' Kamara épületjébe ment, és az annak szálajába öszve gyült Tanácsosoknak, 's több azon hivatalbéli személyeknek, a' szokott tzeremoniákkal bé mutattatott.

Minekutánna a' Berlini Fels. Királyi Udvar részéről, a' megbóldogúlt Pruszsiai Királynénak *Ludovika Augusta Mecklenburg - Strelitzi* Hertzegaszszonynak halála, Fels. udvarunknak

hivatal szerént tudtára adatott volna, tettzett Eö Cs. K. Felségének, a' meghólt Fejedelem Aszszony-nak megtisztelésére, 12 napig tartó gyászköntöst rendelni, mellyet tegnap mind a' Fels. Cs. Kir. udvár, mind minden Csász. hivatalbéli személyek fel vettek, és e' folyó hólnap 27-ik napjáig minden változtatás nélkül viselni fognak:

A' Fels. Csász. Kir. Armádiánál lévő Generálitásnál következő változások történtek:

I. *Ismét szolgálatba vétettek.* Fegyvertármester *Vogelsang* a' Jósefstadi erősségnek Commen-dansává; Feldmarsal Lajtinant *Gorupp* Cseh Országban osztályos Generálissá; F. M. Lajt. *Winzingerode* Gallicia Ország Inspectorává; F. M. L. *Fresnel* belső Austriában osztályos Generálissá; továbbá Generál Majorok *Fölseis* Gallicziában, dirossá; *Weis* Sclavoniában, Wécsei pedig Cseh Országban brigadiros Generálisokká tétetődtek.

II. *Másuva tétettek által.* F. M. Lajtinant *Frimont* belső Austriában felvigyázóvá; F. M. L. *Collredo* Yeromos Cseh Országban osztályos Generálissá; F. M. L. *Schustek* Cseh Országban Felvigyázóvá; F. M. L. *Merveldt* Morvában osztályos Generálissá, végre Generál Major *Reinwald* Cseh Országban brigadiros Generálissá neveztettek ki.

III. *Pensionáltattak:* *Walthör* és *Vincent* F. M. Lajtinántok; Oberster *Bardarini* a' Simbsön gyalog regementjéből, Ob. *Sterndahl* az armádiától, és Ob. *Quicciardi* a' Knesevich dragonyos seregétől, mind hárman Generálisi rangal.

IV. *Quietáltak:* Generál Majorok *Wartensleben*, és Károly Eö Hertzeg Generál Adjutánsa *Collredo*, mind ketten rangjoknak megmaradásá-

val, 's az utólsóbb olly engedelemmel, hogy Generál Adjutánsi formaruháját tovább is viselhesse.

V. *Meg hóltak*: pensionatus Fegyver tármester *Geneyne*; F. M. Lajtinántok *Am-Ende* (a' ki az utólsó Frantzia háborúban magát nagyon megkülönböztette); *Schuroth* vólt belső Austriai Inspector; *Skul*, *Deller*, *Enzenberg* és *Dietmann*; továbbá *Moczen*, *Keglevics* és *Kleindorf* Generál Majorok; nem különben pensionatus Generál Majorok Haimingthali *Sticker*, *Strachwitz*, *Schmidt*, *Dalvich*, *Bellonte*, *Sedeller*, *Rogoisky*, *Struppi*, *Dalquen*, *Thovenot*, *Beck*, és *Clauwetz*.

Végtére azt is méltóztatott Eö Cs. Kir. Felsége megengedni, hogy Generál Major, Báró *Lederer* maga kivansága szerént, még most pensióba léphessen.

A' múlt Sz. Jakab havának kezdetében kólt Frantzia Monitörben egy Csász. decretum avagy végzés tétetett közönségessé, melly serént *Napoleon* Császár annak 100000, az az ezer frankot igirt jutalomúl, a' ki Frantzia Országban olly plántát talál, mellyből épen olly szép setétkék festéket lehet tsinálni, mint az Indiai Indigoból, következésképen avval a' juhgyapját, gyapottot, lent, és selymét szép setét kékre lehetne festeni. — Minekelőtte *Napoleon* Császár ezen jutalmat ki hirdettette vólna, már annak előtte négy esztendővel egy Cseh Országi, nevezetesen a' Zinzerdorfi Grófi Familiához, a' Pilsneri Kerületben tartozó Pláni uradalomban lakó orvos Doktor *Heinrich* Úr, négy esztendő elforgása alatt, olly haszonnal foglalatoskodott ezen eszköznek fel találásában, hogy a' *Napoleon*

Császár kivanságának minden részben eleget tehet. — Az ő általa feltalált honnyi plántából készült indigóból, két esztendőttől fogva valamint a' gyapjú és pamok, úgy a' lenből és selyemből való fonalat szép setét kékre festették a' festők, és úgy találták, hogy ezt a' honnyi termést nagy mértékben lehet termesztetni, és hogy semmit sem különbözik az Indiai Indigótól. — Hogyha a' Frantzia Kormányának ezt az új talalmányt hasznára akarja fordítani, még a' jövő őszen elégtétődhetik a' Napoleon Császár kivanságának.

Azoknak kedvéért, a' kik ezt az Indiai termést nem esméri, kötelességünknek tartjuk arról következő jegyzéseket tenni. Az *indigo* kemény, száraz setét kék festék, mellynek termő tsemetjét *Linneus* *Indigofera Tinctoriana* nevezi. Ezt a' tsemetét, a' midőn magvazik az Indusok le vagdallyák, és hogy ősze rothadjon, rakásokra hánnyák; azután malmokra hordják, apróra török, megfőzik, a' lévét ki fatsarják, megszáraztyák, apró darabokra vagdallyák, és ládakra rakván vásárookra küldik, 's el adják. A' napnyugoti Indiában is bővséggel terem, de a' napkeleti Indiában termetnél alább való. — Az ott, t. i. a' napkeleti Indiában termett Indigót a' nagy Mogol birodalmából és a' Golcondai Országból hordják, az Agrai tartományban termett leg jobbnak tartatik, a' honnan a' Frantzia revolutio miatt támadt háború előtt 50 sőt 60 ezer fontot is hoztak a' Hollandusok Európába, és némely részét Nemét Országban, más részét pedig az Orosz Birodalomban adták el.

Az Amériikai, nevezetessen a' Jamajkai Indigót következő módon készítik: Ha meg érik,

le vagdallyák, teknőkre rakják, azokban 24 óráig meg nedvesítve tartják, azután első vizétől megtisztítják, öszve törik, 18 óráig vízben tartják, azután a' vizét letsapollyák, a' megmaradt vastag részét vastag vászonból tsinált zsákokra rakják, a' szabad levegőre függesztik, és mind addig, tartják ott, míg minden nedvesége le tsepeg, azután ismét teknőkre rakván a' napon meg szárították. — Az Indigo plantának a' magva sárga és kerek mint a' ledneknek, a' könnyű homokos földben leg jobban meg terem, Mártzius hólnapban vetik el, és két hólnap alatt meg érik, a' friss és fel nem szántott vagy kapált földben három lábni magasságra nevedik, és olly termő szokott lenni, hogy kilentzer is lehet egy esztendőben aratni.

Magyar Ország.

Mivel a' Necrologiába avagy a' hóltakról való beszédbe belé fogtunk, meg botsáthatatlan háladatlanságnak tartanánk egy nagy lelki hazánkfianak, Mellos. Szendrei Gróf *Török Lajos* Úrnak a' múlt Junius 23-ik napján, Nagy-Kázmériben Tek. Zemplén Vármegyében, betses életének 62-ik esztendejében esett halálát a' két Magy. Hazával nem közleni. Ez a' megbóldogúlt nemes gondolkozású, hazáját igazán szerető, 's uralkodó Fejedelméhez mindenkor hiv hazafi, első ifjúságától fogva mindenkor nagyon kedvellette, 's szorgalmatossan gyakorlotta a' tudományokat, a' melly tekintetből, ditsőséges emlékezetü *II. József* Császár és Király ötet 1786-ik esztendőben a' Kassai tudományos Kerületnek fő igazgatójává tette, 's azon hivatalját 1796-ik esztendeig a' Fe-

jedelemnek és a' Publicumnak tellyes megele-
désére folytatta. — Az után magános életre ad-
ván magát, a' Chemiát, az az, a' választó tudo-
mányt gyakorlotta, 's abban tett előmenetelének
sok hasznos példáit adta.

A' most említett Vármegyéből következő
tudósítást vettünk oda való levelező barátunktól:
A' S. Pataki Reform. Collégiumban, a' szokott
esztendei közönséges examen, nagy méltoságu
Kir. Tanácsos *Vajai Vay József* Úr Eö Nagysága
előülése alatt, és mind egyházi mind világi úri
Jóltévöknek 's szüléknek nagy számú jelenlétiben
Juliusnak 15—20-ik napjain szerentséssen végre
hajtatott. “

„Nem lehetett az ifjúságnak, 's nevendék
gyermekeknek tudományos előmeneteleken, szü-
léi belső öröm 's megelegedés által el nem fog-
laltatni; kiváltképen midőn szemeivel láthatta
az ember, hogy ámbár ez előtt 20, 30 eszten-
dővel a' Geometriából és német nyelvből allig
válalkozott egy kettő, még a' nagyobb deákok
közzül is, a' ki helybe hagyható próbát mert
vólna tenni, a' rajzolat mestersége pedig épen
esméretlen vólt; most mind a' háromból, tsak
a' felsőbb classisú gyermekek is, a' magok pró-
batételeikkel tökéletes helybe hagyást érdem-
lettek. “

„Érzékeny megilletődéssel fogadta el a' Patro-
natus Physices Professor Titt. *Sipos Pál*, Theo-
logiae Dogmaticae Professor T. *Patay János*, és
Humaniorum Professor *Kézy Moses* uraknak el-
butsuzásokat. — Az elsőnek ellent nem álha-
tott, úgymint, a' kinek régen gyűjtögetett érde-
meit sokszorta jövedelmesebb hivattal a' Tor-

datsi Prédikátorsággal kívánta megjutalmaztatni háládatos hazája Erdély Ország. — A' másodikat még avagy tsak addig az ideig, mig a' Publicumért tett áldozat tételét, és hasznos fáradozásait illendő parochiával megjutalmaztathatja, és mostan elfoglalandó helyét új készült Tudóssal pótolhattya, a' physica cathedrara szives kérése által megmarasztotta. — A' harmadikat pedig gyermekségétől fogva meg különböztetett szorgalmatosságához, 's tanításbéli készségéhez képest, magok közt önként öszve adogatott, és mint egy ezer forintra ment úti költséggel akadémiái szándékában elősegélleni kívánta, olly feltétellel, hogy visszajövén, vagy a' Physicaban, vagy más professori katedrában tejendő tanítói hivatalra magát lekötelezetnek esmérje. — A' theologica katedrára az egész Superintendentiából bégyült vokok többsége szerént, Tiszt. tudós *Szatthmári Paksi Dániel*, ez előtt Újvárosi Predikátor Úr meg hivattatván, a' hivatalt elfogadta, és magát September eleire rendes Tanitói foglalatosságainak elkezdésekre ajánlotta.“

A' szűkség, és még inkább a' szörnyű drágaság itt körülünk is uralkodik és nevedik. — A' Juniusi hideg, sok helyeken, a' vetéseket és szőlőket elfagylalta, azólta is mind a' jégesső, mind az óból, az egész hegyallyán, a' szőlőkben szörnyű nagy kárt okozott, egyéberánt, a' mi kevés vetés, szőlő és gyümölts az említett kártévő ellenségektől megmaradott, az igen szép, és a' gyakori essőt mérséklett meleg által naponként érleltetik, és ha így megy az idő, bár keveset, de tsak ugyan jó bort várhatunk.

Prussziai Birodalom.

A' megbóldogúlt Királyné halálán annyira meg illetődött a' Király, 's olly mély bánatba esett, hogy Berlinbe való vissza menetelekor, az utolsó mértföldekenn tsak léptetve menni parantsolta a' lovakat, igen fájdalmas lévén Eö Felségének hintájának sebesebb menetele. — Berlinbe lett érkezésekor illy keserves szókra fakadt ki: „*En már igen sokat, felette sokat szenvedtem, lehetetlen, hogy ezt a' szomorú esetet megláboljam!*”

A' megbóldogúlt Királynénak holt teste, a' múlt Sz. Jakab Hava 27-dik napjának estéjén vitetett bé Berlinbe, és egyenessen a' Kir. várban lévő nagy szálaba tétetődött le, a' Kir. Hertzegeknek, Hertzegaszszonyoknak, és az udvari főtiszteknek jelenlétekben. A' bé következett éjjel azon szálának egyik oldalában az udvari dámák, a' másik oldalán két kamarás urak, két fő Strazsamesterek, az ajtónál pedig 12 all-tisztek állottak vigyázaton. A' következett napon, reggeli 9 órától fogva 12 óráig, 's dél után 4 órától fogva 7 óráig parádé agyon fekütt a' megbóldogultnak holt teste, és azon órákalatt a' Publicumnak szabad vólt nézésére azon szálába bé menni. — Tsendes bánattal, könnyhúllásokkal, és zokogó sírásokkal követték a' hol testet, a' midőn Julius 31-dik napján, az udvari Reform. templomba bé vitetett, 's annak segrestyéjében le tétetett volna. — A' megbóldogultnak emlékezetére egy medalliát, avagy emlékeztető pénzt készített a' Berlini igen hires Chalcographus avagy rézmetző *Abrámson*, mellynek első oldalára a' megbóldogultnak jól talált képe van felmetzve illy körülírással: *Louisa Prussziának disze; a'*

tulsó oldalán a' kellemetes királynénak éghez közelítő tsillaga láttatik illy körül irással: *Jaj elenyészett töllünk!*

Erről a' közönségessen szeretett és tisztelt Fejedelemaszszonyról illyenképen szólnak a' Berlini újság levelek: „A' Királyné haláláról vett tudósítás rendkívül való érzékenységet szerzett a' Publicumnak. Igen ritkán szántak egy Fejedelem aszszonyt alatta valói olly igen mint ezt, de igen ritkán is nyert meg másokat egy uralkodó aszszony maga embersége, méltósága és jó-sága által annyira mint ez. Mellyre nézve példa nélkül való bánatot okozott annak halála a' Publicumnak. Mind jó izérése és talentomai, mind ritka szépsége és kellemetes vóltára nézve magát nagyon megkülönböztette, mint feleség kötelességére és betsüületére szorossan vigyázott, mint annya remek munkája vólt a' szeretetnek és értelemnek. — Ha másoknak sérelmeket meg nem enyhithette, azokat vigasztalta, minden maga mutogatása nélkül jóltévő vólt, 's örült, ha másokon segíthetett. — A' Pruszsziát érdeklött szerentsétlenségen felette megkeseredett, és egész erölködessel azonvólt, hogy a' Tilsiti békességben kapott szomorú sorsot meg enyhithesse, de minden törekedése haszon nélkül való vólt. — Mint férjének hiv társa mindenütt követte őtet, a' hová a' betsüület hívta, és soha ki nem lépett azon sphaerából, avagy kerületből, a' mellybe a' természet őtet helyheztette s. a. t. Midőn a' Berlini teatrumoknak ajtaikra ragasztott tzédulák letépettek, és a' gyaszos harangok meg vonattak vólna, imitt amott számos nép gyüllött össze, mindnyájan zokogva sirtak, és készek let.

tek vólna familiájoknak leg kedvesebb tagjait a' halálnak adni, mint közönségessen szeretett királynéjoktól meg válni. — Ennek a' megbóldogúlt Fejedelem aszszonynak Potsdában mausoleum, az az, egy szép koporsói épület fog építettni.

Olasz Ország.

A' 14-ik Juliusi Római tudósításokhoz képest, Generál *Miollist* újobban Romai Generál Gubernátorrá tette *Napoleon* Császár, az Ottrantói Herceget pedig (Fouche vólt Párisi Policiaministert, a' kit Római Gubernatornak tett vala) oda való útjából vissza hivatta. Néhány Frantzia Zsurnálok azt hirdetik, hogy ő Florentziai Gubernátorrá fogna tétetődni.

A' Rambouilleti mulató kastélyból következő decretumot küldött *Napoleon* Császár Rómába: „Mivel a' Tivoli Püspökség, még az Albanoi, Frascati, és Porto S. Ruffinói pispökségekkel való öszve kaptsoltatása után is 50000 léleknél többre nem megyen, és mivel a' Tivoli Püspök a' Császár hivségére esküdni nem akart; arra való nézve minden itt nevezett Római osztályban fekvő püspökségek az Anagni püspökséggel kaptsoltatnak öszve. Az ezen püspökségekben vólt Kanonok, mihelyt a' kivánt hitet le teszik, mingyárt az Anagni Capitulumnak tagjaivá lesznek, és eddig vólt fizetéseket a' közönséges kintstárból fogják venni. — A' Tivoli Püspökségnek és káptalannak jószagai a' Csász. uradalmakhoz adattatnak.

Azok az idegen nemzetbéli szerzetesek és apátzák, a' kik ekkorig vagy Rómában, vagy más Római statusokban vólt de már eltöröltetett

klastromokban vóltak, ha Frantzia Országi születésűek, azon naptól fogva, mellyen hazájokba vissza mennek, pensiót, avagy kegyelem kenyeret fognak nyerni, még pedig a' 60 esztendőn-felül valók 600, a' 60 esztendőn alólvalók pedig 500 frankot esztendőnként.

A' Szitzilia Országban lévő Anglus és Sziciliai hadi népnek fő kórmányozója Generál Stuart, a' Kalábriai tudósítások szerint, a' Meszszinai szoros tenger partyait, Messinától fogva Agostáig, batteriák, pallisadak, avagy hegyes karók, és hosszas sántzolások által erőssíteni meg nem szűnnek. A' Máltai szigetből, a' múlt Julius közepe tájján ismét sok hadakozó és szállító hajok küldettek Messinába.

A' Kalábriai hadi készületekről következő módon szóllanak a' 23-ik Juliusi Nápolyi közönséges levelek: „Ha szinte igen nagy hévség van is Kalábriában; mindazáltal igen kevés beteg találtatik a' Nápolyi ármádiánál. A' Király maga is katona lévén azon szorgalmatoskodik, hogy semmi szűkséget ne szenvedjenek a' katonák, és hogy mindenkor frisselő italok legyen. — A' Torre dél Cavallói baterriákból, a' hol a' Messinai tenger Kalabria és Szicilia közt leg keskenyebb, egynéhány bombi és tüzes golyóbisokat löttek a' Frantzia és Nápolyi ártálleristak az általellenbe fekvő tenger partra, melly miatt kéntelen vóltak az ott tanyázott Anglusok tábor helyeket megváltoztatni. — A' Nápolyi ágyuzó salupoknak néhány osztályai, Messina városával által ellenben, az ellenség mozgásainak jobban leendő meg-kémlelésére, vatsmatskákat hánytak le a' tengerbe. Ezt látván az Anglusok min-

gyárt egynéhány hajókat küldöttek a' Nápolyi hajóknak vagy el-rablásokra, vagy öszve rontásokra. Az utólsóbbak önként vissza vonták magokat, 's annál fogva a' tenger partján fekvő ágyúk alá tsalták azokat, mellyek sok kárt is tettek az Anglus hajókba.

Orosz Birodalom.

A' 13-ik Juliusi Pétersburgi udvari újság levelek következőképen szóllanak a' Moldvában táborozó Orosz ármádiáról: „A' Silistriai várnak meghódoltatása után, Gróf *Kamensky* fővezér *Sasz* Generál Lajtinántot Rultsukba küldötte azon helynek el foglalása végett, egymás osztály sereget pedig *Sabanejew* vezérlése alatt Rasgradba. Ezen város előtt való tetőkön a' két ellenséges sereg egymással meg ütköztvén, a' Török ármádia megveretett, annak fő vezére *Machmut* két lófarkú Basa, és a' Móldvai Hertzeg *Callmachi* fogságba estek, 3 zászlót és minden tábori eleséget, 's eszközöket elnyertek töllök a' győzedelmes seregek. — Az életben megmaradt Muzulmannok elfutottak, 's magokat a' városba bé zárván, mingyárt az ostromlás kezdetekor egynéhány fő tisztet küldöttek ki az Orosz vezérhez, 's kegyelmet kértek. — Generáj-Major *Sabanejew* a' nekik adott válaszában olly feltételeket irt eleikbe, mellyek szerént a' Török fő hadi vezér *Terur-Machmet* három lófarkú Basának minden hadi tisztjeivel, tábori hivatalbéli személyekkel, és mintegy 3000 főből álló katonasággal a' várból kimarsirozni, a' győzedelmesek előtt minden fegyvereiket le rakni, 's hadi fogságra menni kéntelenítettetett. Ezen alkalmatos-

sággal 12 zászló, két lófark, hat ágyú, sok puska-
 kapor, és hadi eszköz estek a' győzedelmesek-
 nek kezekbe. — Az Atamansi regementnek Ob-
 ristlajtinántja *Balabin*, a' Rasgradi tsatában olly
 nagy hévsséggel rohant a' Törökökre, hogy no-
 ha egész szálvét adott reá az ellenség apró fegy-
 verből, mindazáltal még is hátrább verte, meg-
 futamtatta a' muzulmannokat, 's egész táborokat
 el vette. —

A' két ellenséges ármadiának egymással va-
 ló tsatazásáról, verekedéséről, és ennek vagy
 ama résznek győzedelméről olly sok egymással
 ellenkező hírek repdesnek a' Publicumban, hogy
 a' minden részre hajlástól üres elmének allig le-
 het az igazságot a' hazugságtól megkülönböztet-
 ni vóltaképen. Hogy a' hadi szerentse változó
 szokott lenni, és majd ennek, majd ama rész-
 nek szolgál, a' gyakorta való tapasztalás bizonyít-
 tya. — A' leg újabb hírek szerént, hogy a' Török
 nagy Vezér a' vezérlése alatt lévő nagy ármadiá-
 val Siumlai táborhelyét oda hagyta légyen bizo-
 nyos, de hogy Drinápolyig vissza verettetett,
 vagy hogy az Oroszoktól úgy bézárattatott vól-
 na, hogy annak se hatra sem előre menni nem
 lehet, következésképen, hogy a' győzedelmesek
 Konstantzinápolyhoz közelgessenek, bizonyos-
 san mondani nem lehet. Hogy az Oroszoknak
 a' hadi szerentse kedvező vólt, abból is meg le-
 het itilni, hogy a' Kozákok Philippopolisig előb-
 re nyomultak, és egész Drinapolyig nagy féle-
 lembe ejtették a' muzulmannokat.

Harmadszori Hiradás.

Tekintetes Felső Wattai Wattay Familia ré-
 sziről jelentetik, hogy Tekintetes Pest, Pilis, és

Solth törvényesen egygyesült Vármegyékben lévő Kis Körösi Uradalomhoz tartozó következő Helységek és Puszták fognak 6 esztendőkre licitando ezen 1810-dik esztendőben, Sz. Mihály Havának 20-ik napján a' többet ígérőknek árendába adatni, úgymint: Pomázi Helység magában minden appertinentiákkal edjütt, Csobánkai Helység Garants és Kis-Kovátsi pusztákkal edjütt, nagy Kovátsi Helység magában, Kaláz Helység is magában. A' kiknek azért ezen helységeknek és pusztáknak ki arendálásához kedvek vólna, 's azoknak conscriptióit és az Conditiókat előre látni kívánnák, azokat meg láthattyák 's olvashattyák:

Pesten, Tekintetes Zontagh Mihály és Tomkaházi Tomka László Uraknál, nem külömben Pesten és Pomázon Felső Wattai Wattay György Familia Directoránál, úgy szintén az Uraság Számtartójánál Maresch Ventzel Urnál.

Tekintetes Nemes Neograd Vármegyében Pílinben Tekint. Felső Wattai Wattay János Tábla Bíró Urnál, ugyan Tek. Ns Neograd Vármegyében Videfalván Tek. Felső Kubinyi Kubinyi András Tábla Bíró Urnál.

Tekint. Ns Abauj Vármegyében Nádasdon Tek. Soovári idősbb Soos János Tábla Bíró Urnál.

Tekint. Ns Hevess Vármegyében Bátorban Tek. Okolitsnai Okolitsányi János Tábla Bíró Urnál.

Tekint. Ns Bars Vármegyében Tek. Péli Nagy András Tábla Bíró Urnál Bajka nevű helységben. Kérettetnek arra való nézve mindjában, a' kiknek az efféle ki Arendalásokhoz kedvek vólna, hogy a' fent irtt September Hónapnak 20-ik napján reggeli 9 órakor Pomázon meg jelenni ne terheltessenek. Költ Pomázon Julius 17-dikén 1810-dik esztendőben.

F. V. Vattay György fennt említett
Tek. Vattay Familia Directorá
által.

Asztalos mivekről való Tűdősitás.

Alább irt Erd. Hazánkfia, Bécsi polgár és asztalos mester, minden rendbe és karba helyezettett Erd. Olvasóknak tudtára kívánnyá adni, hogy nálla mindenféle, honnyi és külföldi leg nemesebb fákból készített mobiliakat illendő árron lehessen találni, vagy ha a' vásárló urak tettzéseik szerént valókat nem találnának, vele mondva is készítettethetnek. Egyszersmind arra ajánlja magát, hogy munkájának mind szépségével mind jószágával, már több izben is eránta mutatott kegyességekre magát érdemesebbé tenni isyekezik. Hogyha leveleik által őtet meg keresni kívánnyák, azokat az *Alte Wieden* nevezetű külső városba, a' Panigeln útzába, a' 32-ik számú házban lévő kvartélyába utasítani ne terheltessenek. — *Költ Bécsben Kis Asszony Havának első napján 1810-ik esztendőben.*

Bökényi András
polgári Asztalosmester.

Hiradás.

Hogy a' gyermekeket olyan dolgokra kellessék tanítani, mellyeket nyilni kezdő elméjük megfoghat, általláthat, esmért igazság a' Nevelésben. Azért, velek olyan könyveket olvastatni, a' mellyekben lévő tárgyak az ők kis, ártatlan világokból vagyon véve, sokkal nagyobb haszon nekik, mint midőn az ilyeneknek kevés léte miatt nagyobbaknak valókat adunk kezekbe. Miólta Basedow új lépést tett a' nevelésben, a' Németek sok és néhány jeles gyermekeknek való munkákat mutathatnak. A' frantziáknál, Anglusoknál-is így vagyon. Nálunk még az ilyen hírs-is kevés! — Ezért igyekeztem Nemzetünk-

hez tartozó édes kitsinyeinknek az említett tzel szerínt, olvasni való könyvet adni, melly e' tzm alatt: Rövid Elbeszélések, a' Gyermekek számára, rövid idő alatt sajtó alá megyen. A' munka két kötetből fog állani, 's mindenik kötet előtt egy réz lesz a' gyermeki világból, Nagy Samuel Úr, Hazánkfiya keze által. Szülék és Tanítók, kiknek kedvek vagyon kedves gyermekeik, tanítványjaik' számára ezen elbeszéléseket megszerezni, a' nevezendő helyeken tehetik-le a' pénzt, mint előrefizetést, melly 3 Rf. úgymint: *Sopronyban*, T. T. Kis János Préd. *Veszprém*ben, Nemezetes Fejér János, Kalmár, *Sáros Patakon* T. T. Nagy László Prof. *Debretzenben* T. T. Sárvári Pál Prof. *N. Váradon* N. Szigethy Mihály Könyvnyomtató, *Kolosvártt*, T. T. Szilágyi Samuel Prof. *N. Enyeden*, T. T. Hegedüs Samuel Pap, *M. Vásárhelyen* Mélt. Aranka György, Kir. T. Assess. *Sz. Udvarhelyen*, T. T. Karátsonyi Samuel Prof. Uraknál, vagy nálam.

Tisztelettel és barátsággal kérem ezen említett érd. Hazánkfiyait, hogy e' fáradságot magok-ra venni, 's a' pénzt hozzám a' tit. Előrefizető Urak neveivel együtt elküldeni ne sajnálják, kiknek mutatandó szivességjeket, a' tizedik példánynak szokott általadása mellett, köszönettel fogom venni. O. Andrásfalván, Küküllő Vármegyében.

Döbrentei Gábor

ifjú Gróf Gyulai Lajos Nevelője.

*

*

A' közebb múlt posta napon költ Kurirnak 335 lapján, a' harmadik sor után, az újságszedőnek vigyazatlanságából, 4-ik és 5-ik ser megfordított.

D. D. S.